

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คลินิกวิชาการ
ครั้งที่ 3

ไขข้อข้องใจ “การวัดและประเมินผล”

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568 สำหรับเด็กอายุ 3- 6 ปี และ หลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3) พุทธศักราช 2568

วันเสาร์ที่ 12 กรกฎาคม 2568 เวลา 10.00 - 12.00 น. และ 14.00 -16.00 น.

การประเมินความสามารถของผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568

โดย อ.ภาวิณี แสนทวีสุข
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาหลักสูตรและส่งเสริมการศึกษาปฐมวัย
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พลิกโฉมการศึกษาปฐมวัย

เปรียบเทียบกับหลักสูตรปี 2560 "เน้นพัฒนาการ" สู่ปี 2568 "เน้นความสามารถ"

เป้าหมายปลายทาง: สร้างคนที่พร้อมสำหรับอนาคต

เป้าหมายปี 2560

เด็กมีพัฒนาการรอบด้านตามวัย เพื่อเป็น **พื้นฐานการเรียนรู้** ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

เป้าหมายปี 2568

เด็กมีความสามารถในการนำสิ่งที่เรียนรู้ไป **ใช้**
แก้ปัญหาและดำรงชีวิต ได้อย่างมีคุณภาพ
และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แก่นความคิด: จาก "ทำได้" สู่ "ใช้เป็น"

จุดเน้นของการประเมินได้เปลี่ยนจากคำถามว่าเด็กมีพัฒนาการตามวัยหรือไม่ ไปสู่การประเมินว่าเด็กสามารถนำทักษะและความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้เพียงใด

คำถามหลัก ปี 2560

"เด็กมีพัฒนาการ
สมวัยหรือยัง?"

เน้นตรวจสอบความสามารถพื้นฐาน เช่น
การนับเลข, การวาดรูปวงกลมตามแบบ

คำถามหลัก ปี 2568

"เด็กนำสิ่งที่เรียนรู้
ไปใช้ได้จริงหรือไม่?"

เน้นการประยุกต์ใช้ เช่น การนับเพื่อนเพื่อ
แจกของ, การวางแผนวาดภาพตกแต่ง
ห้องเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความสามารถของผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568

1.ด้านสุขภาวะทางกาย

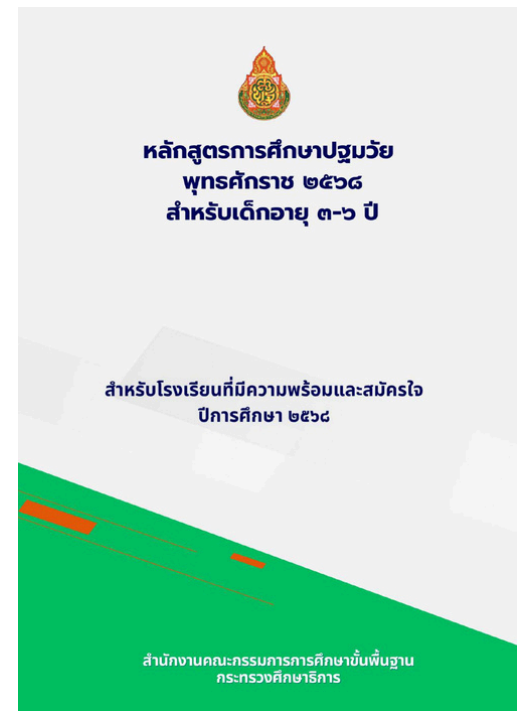
2.ด้านอารมณ์ จิตใจ
และสังคม

3.ความเป็นพลเมือง
และความเป็นไทย

4.ด้านสติปัญญา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.ด้านสุขภาวะทางกาย

เด็กมีร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรง มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เคลื่อนไหวร่างกาย อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

- 1) มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี
- 2) รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
- 3) เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน
- 4) ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน

2.ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม

เด็กรับรู้ เข้าใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม มีการกำกับตนเอง มีสัมพันธภาพที่ดีและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีทักษะชีวิต ช่วยเหลือตนเอง ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และยอมรับความเหมือนและแตกต่างระหว่างบุคคล

- 1) แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 2) กำกับตนเองในการทำกิจกรรม
- 3) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น
- 4) มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- 5) ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม
- 6) มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
- 7) ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
- 8) ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.ความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย

เด็กมีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดี มีมารยาทไทย ปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย รักและภูมิใจในความเป็นไทย ปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวินัยในตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- 1) มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
- 2) มีมารยาทไทยและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย
- 3) รักและภูมิใจในความเป็นไทย
- 4) ประหยัดและพอเพียง
- 5) ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6) มีวินัยในตนเองและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

4.ด้านสติปัญญา

ก

ภาษาและการรู้หนังสือ

เด็กฟังและสนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องราวต่างๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจ อ่านภาพและสัญลักษณ์ มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร และการเขียนเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน

- 1) ฟังและสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่น
- 2) เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ
- 3) อ่านภาพและสัญลักษณ์
- 4) มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร
- 5) เขียนสื่อความหมายอิสระในชีวิตประจำวัน

4.ด้านสติปัญญา

ข

การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ

เด็กมีทักษะพื้นฐานที่นำไปสู่การคิดรวบยอด การคิดคำนวณ การเรียงลำดับ การแสดงแบบรูปของสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน การรู้ค่าของจำนวน การใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน และการรับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

- 1) จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
- 2) เรียงลำดับและแสดงแบบรูปของสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน
- 3) รู้ค่าของจำนวนและใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน
- 4) รับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

ค

การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

เด็กมีทักษะการแก้ปัญหาโดยระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกวิธีการ และลงมือแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น

- 1) แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
- 2) ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ

4.ด้านสติปัญญา

ง

การแสวงหาความรู้

เด็กกระตือรือร้นในการเรียนรู้และร่วมกิจกรรม และค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหา หรือข้อสงสัยโดยใช้การสืบเสาะหาความรู้

- 1) กระตือรือร้นในการเรียนรู้
- 2) ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยโดยใช้การสืบเสาะหาความรู้

จ

จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

เด็กใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานศิลปะ และการเคลื่อนไหว

- 1) ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 2) แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์

การจัดประสบการณ์ที่พัฒนาความสามารถผู้เรียนปฐมวัย

กิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐาน ในชีวิตประจำวัน

- เข้าแถวเคารพธงชาติ
- การแต่งกาย
- การรับประทานอาหาร
- สุขอนามัย
- การนอนพักผ่อน
- เก็บที่นอน

ฯลฯ

การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดการ จัดการศึกษาปฐมวัย

- แบบหน่วยการจัดประสบการณ์
: กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม
- แบบมอนเตลซอรี
- แบบวอลดอร์ฟ
- แบบไฮสโคป
- แบบโครงการ

ฯลฯ

ความสามารถ ผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3	จุดประสงค์	วิธีการประเมิน	การปฏิบัติ กิจวัตร ประจำวัน	หน่วยการจัดประสบการณ์		
				ร่างกายของฉัน	รักษ์โลก	คมนาคม
1)มีสุขอนามัยและ สุขนิสัยที่ดี 1.1) รับประทาน อาหารหลากหลายที่มี ประโยชน์ ดื่มน้ำ สะอาด แปรงฟัน ล้าง มือก่อน รับประทาน อาหารและหลังจาก ใช้ห้องน้ำห้องส้วม นอนพักผ่อนและออก กำลังกายเป็นเวลา	1.รับประทานอาหารที่มี ประโยชน์และดื่มน้ำสะอาด	ตรวจสอบพฤติกรรมเด็กในเรื่องการรับประทานอาหาร ว่าง อาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) การดื่มน้ำ	✓		✓	✓
	2.แปรงฟันถูกวิธี	ตรวจสอบพฤติกรรมเด็กในเรื่องการแปรงฟันหลังรับ ประทานอาหาร	✓		✓	
	3.ล้างมือก่อนรับประทาน อาหาร	ตรวจสอบพฤติกรรมเด็กในเรื่องการล้างมือก่อนรับ ประทานอาหาร	✓	✓		
	4.ล้างมือหลังจากใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม	ตรวจสอบพฤติกรรมเด็ก / สัมภาษณ์ การล้างมือหลัง ใช้ห้องน้ำห้องส้วม	✓	✓		
	5.นอนพักผ่อนเป็นเวลา	ตรวจสอบพฤติกรรมเด็กในช่วงเวลาการนอนพักผ่อน กลางวัน	✓			
	6.ออกกำลังกายเป็นเวลา	ตรวจสอบพฤติกรรมเด็กในการออกกำลังกายช่วงเวลา ต่างๆ	✓			

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวอย่างการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี : หน่วยการจัดประสบการณ์

1.ด้านสุขภาวะทางกาย 1) มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี : ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วม

ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วม	✔ กิจกรรมประจำวัน	✔ หน่วยที่ 1 หนูรักสะอาด	✔ หน่วยที่ 2 อาหารดีมีประโยชน์	✔ หน่วยที่ 3 ห้องน้ำของเรา	✔ หน่วยที่ 4 เรารักประเพณีไทย
จุดประสงค์การเรียนรู้	เด็กสามารถล้างมือก่อน รับประทานอาหารและหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วม	เด็กสามารถปฏิบัติตนในการ ล้างมือให้สะอาดก่อน รับประทานอาหารและหลังใช้ห้องน้ำด้วยตนเองโดยครูไม่ต้องสอน	เด็กเข้าใจความสำคัญของการ ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร	เด็กรู้วิธีใช้ห้องน้ำอย่างถูกสุขลักษณะและเด็กล้างมือทุกครั้งหลังใช้ห้องน้ำ	เด็กรู้จักสังเกตและดูแลความสะอาดของมือและมีนิสัยรักความสะอาด
เคลื่อนไหวและจังหวะ		เพลง “ล้างมือน้ำสะอาด” พร้อมท่าทางประกอบขั้นตอนล้างมือ	เพลง “กินข้าวต้องล้างมือ” เคลื่อนไหวประกอบจังหวะ	เพลง “เข้าห้องน้ำต้องล้างมือ” พร้อมท่าประกอบขั้นตอน	เพลง “มือนำใจ” เพื่อฝึกเคลื่อนไหวและจดจำหน้าที่ของมือ
สร้างสรรค์		ฉีกตัดปะภาพล้างมือ”	วาดภาพตัวเองขณะล้างมือ ก่อนกินอาหาร พร้อมเล่าเรื่องสั้น	วาดภาพห้องน้ำสะอาดของฉันตามจินตนาการ	พิมพ์มือลงบนกระดาษเปรียบเทียบกับ “มือสะอาด-มือเปื้อน”
เสริมประสบการณ์		เล่านิทาน “มือใส่ใจสะอาด” สาธิตและฝึกปฏิบัติวิธีล้างมือ	สาธิตและลงมือปฏิบัติการ ล้างมือแบบ 7 ขั้นตอน	สำรวจห้องน้ำของโรงเรียน → ฝึกเข้าห้องน้ำ → ล้างมืออย่างถูกวิธี	ทดลอง “มือเปื้อนแป้งสี”
ศิลปะสร้างสรรค์		พิมพ์มือลงกระดาษด้วยสีโปสเตอร์	ประดิษฐ์จานอาหารจากกระดาษพร้อมติดรูปมือสะอาดและคำว่า “ล้างมือก่อนกิน”	สร้างแบบจำลอง “อ่างล้างมือ” จากวัสดุเหลือใช้	ทำกรอบภาพมือจากเศษผ้า ประดับด้วยข้อความ “มือต้องสะอาด”
เล่นกลางแจ้ง		1.เล่นอิสระ 2.เดินสำรวจพื้นที่รอบโรงเรียน แล้วเล่นเกม “ใครเจอเชื้อโรค?”	1.เล่นอิสระ 2.เกมวิ่งผลัด “ส่งอาหารให้เพื่อน” โดยแหว่งจุด “ล้างมือ” ก่อนส่งของ	1.เล่นอิสระ 2.เกมฐาน “ภารกิจสุขอนามัยที่ดี” เช่น ฐานเข้าห้องน้ำ-ฐานล้างมือ-	1.เล่นอิสระ 2.สถานีเรียนรู้กลางแจ้ง “ล้างมือ 7 ขั้นตอน
เกมการศึกษา		เกมจับคู่ภาพ “สถานการณ์ที่ควรล้างมือ”	เกมเรียงลำดับภาพ “การล้างมือก่อนอาหาร”	เกมจับผิดภาพ “ห้องน้ำที่ไม่สะอาด”	เกมจับคู่ภาพมือสะอาด-มือสกปรก

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวอย่างหน่วยการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 หน่วยที่ 1 “หนูรักสะอาด”

ความสามารถผู้เรียน	จุดประสงค์การเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อ	การประเมินผล
ล้างมือให้สะอาดก่อนรับประทานอาหารและหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วม	1. เพื่อให้เด็กเรียนรู้วิธีล้างมือให้สะอาด 2. เพื่อให้เด็กสังเกตและทดลองเปรียบเทียบวิธีล้างมือ 3. เพื่อให้เด็กสามารถสื่อสารสิ่งที่พบจากการทดลอง 4. เพื่อให้เด็กรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นในกิจกรรมกลุ่ม	1. การล้างมือให้สะอาดแบบ 7 ขั้นตอน 2. การปฏิบัติตนในการล้างมือแบบ 7 ขั้นตอน 3. การปฏิบัติตนในการล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังเข้าห้องน้ำ	การดูแลรักษาความสะอาดร่างกายด้วยการล้างมือ	1. ครูทาบแป้งเปียกผสมสีบนมือของเด็กชวนสังเกตมือของตนเอง 2. ตั้งคำถามกระตุ้นให้เด็กช่วยกันคิดว่า มีวิธีใดบ้างที่จะทำให้มือของเราสะอาด และตั้งคำถามเราจะทำให้มือสะอาดได้อย่างไร/ วิธีไหนจะทำให้คราบหายไปหมด 3. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ให้เด็กแต่ละกลุ่มได้รับอุปกรณ์ต่างกัน ทดลองทำความสะอาดมือตามวิธีที่จับฉลากได้ เช่น ใช้ผ้าเช็ดมือ ใช้แอลกอฮอล์เจล ใช้ น้ำและสบู่ล้างมือ ใช้ทิชชู 4. ขอตัวแทนเด็กแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานและเปรียบเทียบว่าวิธีใดที่ทำให้มือสะอาดและไม่มีแป้งเปียกผสมสีเหลืออยู่เลย 5. ครูชวนเด็กพูดถึงการล้างมือในชีวิตประจำวัน	1. แป้งเปียกผสมสี 2. ทิชชู 3. น้ำเปล่า 4. แอลกอฮอล์เจล 5. สบู่เหลว 6. ผ้าขาว 7. กระดาษเช็ดมือ 8. กระดาษสรุปผลหรือแผ่นกราฟภาพ	1. บันทึกคำพูดขณะเด็กนำเสนอ และอภิปรายร่วมกัน 2. VDO หรือภาพถ่ายเด็กล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังเข้าห้องน้ำขณะทำกิจวัตรประจำวัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประเมินความสามารถ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ในแผนการจัดประสบการณ์หน่วยการเรียนรู้ต่างๆ
แล้วนำมาสรุปลงบันทึกหลังการจัดประสบการณ์แต่ละหน่วยการเรียนรู้

เลขที่	ชื่อ	หน่วยที่ 1 “หนูรักสะอาด” จุดประสงค์การเรียนรู้														หมายเหตุ
		1.ล้างมือให้สะอาด	2.กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่าง ต่อเนื่อง	3.รับลูกบอลโดยใช้มือทั้งสอง ข้าง	4.ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนว เส้นตรง	5.สังเกตและทดลองเปรียบเทียบวิธี ล้างมือ	6.ทำงานร่วมกับผู้อื่นในกิจกรรมกลุ่ม	7.คัดแยกขยะก่อนทิ้ง	8.ฟังเรื่องราวและพูดโต้ตอบให้ผู้ อื่นเข้าใจ	9.จัดกลุ่มขยะประเภทต่างๆตาม เกณฑ์ที่กำหนด	10.ต่อแบบรูปภาพลงขยให้เข้ากับ แบบรูปที่กำหนด	11.บอกและแสดงจำนวนลงขยที่มี จำนวน1-5	12.สำรวจสิ่งแวดล้อมบริเวณ โรงเรียนและนำเสนอสิ่งที่พบได้	13.สื่อสารสิ่งที่พบจากการทดลอง	14.เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสาร ความคิดอย่างหลากหลาย	
1	เด็กชายไก่อ	ทำได้				ทำได้								ทำได้	ทำได้	
2	เด็กหญิงแมว	✓	✓	✓			✓					✓		✓		

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบชั้นปี	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมินตามหน่วยที่วางแผน			สรุปความสามารถ ตามเกณฑ์
		หน่วย... ครั้งที่ 1	หน่วย... ครั้งที่ 2	หน่วย... ครั้งที่ 3	
1)มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี 1.1) รับประทานอาหารหลากหลายที่มีประโยชน์ ดื่มน้ำสะอาด แปรงฟัน ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและ หลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม นอนพัก ผ่อนและออกกำลังกายเป็นเวลา	1.รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำ สะอาด	ทำไม่ได้	ทำได้	ทำได้	3
	2.แปรงฟันถูกวิธี	ทำไม่ได้	ทำได้	ทำได้	3
	3.ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร	ทำได้	ทำได้	ทำได้	3
	4.ล้างมือหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม	ทำได้	ทำได้	ทำได้	3
	5.นอนพักผ่อนเป็นเวลา	ทำไม่ได้	ทำไม่ได้	ทำได้	2
	6.ออกกำลังกายเป็นเวลา	ทำไม่ได้	ทำไม่ได้	ทำได้	1
สรุปความสามารถ	**การสรุปความสามารถเพื่อตัดสินจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้				3

ตัวอย่างการกำหนดเกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพ

ระบบตัวเลข	ระบบที่ใช้คำสำคัญ	ความหมาย
3	แสดงความสามารถได้อย่างโดดเด่น (ดี)	แสดงความสามารถได้อย่างอิสระ คิดวิเคราะห์ และประยุกต์ใช้ ได้เอง สม่่าเสมอ ต่อเนื่อง อัตโนวัติ จนเป็นนิสัย
2	แสดงความสามารถได้ตามวัย (พอใช้)	แสดงความสามารถได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ในสถานการณ์ต่าง ๆ
1	กำลังเรียนรู้ (ควรส่งเสริม)	มีความสามารถในระดับเริ่มต้น สามารถทำตามคำแนะนำได้

ด้านภาษาและการรู้หนังสือ: การสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง

ตัวอย่างเกณฑ์การตัดสินความสามารถของเด็กอายุ 4 ปี (อนุบาลศึกษาปีที่ 2)

ระดับ	คำที่ใช้	ความหมาย (เชื่อมกับพัฒนาการ)	ตัวอย่างพฤติกรรม (ครูเล่านิทาน)
1	กำลังเรียนรู้	เด็กเริ่มยังไม่สามารถโต้ตอบได้ชัดเจน ยังจับใจความจากเรื่องที่ฟังได้ไม่ครบถ้วน ต้องการการกระตุ้นหรือช่วยเหลือ	ครูเล่านิทานเรื่อง "หนูนิดไม่อยากแปรงฟัน" แล้วถามว่า "ทำไมหนูนิดถึงไม่อยากแปรงฟัน" เด็กตอบว่า "ไม่รู้" หรือเงิบ ไม่ตอบคำถาม
2	แสดงความสามารถได้ตามวัย	เด็กสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟัง และตอบคำถามหรือตอบสนองได้ตรงประเด็น เข้าใจสิ่งที่ฟังและโต้ตอบได้สอดคล้อง	ครูเล่านิทานเรื่อง "หนูนิดไม่อยากแปรงฟัน" แล้วถามว่า "ทำไมหนูนิดถึงไม่อยากแปรงฟัน" เด็กตอบว่า "เพราะหนูนิดง่วงนอนค่ะ"
3	แสดงความสามารถได้อย่างโดดเด่น	เด็กสามารถโต้ตอบได้อย่างชัดเจนเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ฟัง การขยายความหรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม	ครูเล่านิทานเรื่อง "หนูนิดไม่อยากแปรงฟัน" แล้วถามว่า "ทำไมหนูนิดถึงไม่อยากแปรงฟัน" เด็กตอบว่า "เพราะหนูนิดง่วงค่ะ แต่หนูคิดว่าควรแปรงฟันก่อนนอนเพราะไม่จ้นฟันจะผุ"

สรุปผลการประเมินความสามารถเด็กปฐมวัย

เลข ที่	ชื่อ-สกุล	1 ด้านสุขภาวะทางกาย										
		1) มีสุขอนามัย และสุขนิสัยที่ดี		2) รักษาความ ปลอดภัยของ ตนเองและผู้อื่น		3) เคลื่อนไหวร่างกาย อย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน		4) ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน		สรุปด้านสุขภาวะทางกาย		
		ภาคเรียนที่		ภาคเรียนที่		ภาคเรียนที่		ภาคเรียนที่		ภาคเรียนที่		
		1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	สรุป
1	เด็กหญิงจันทร์เจ้า	2	3	3	3	2	2	2	3	2	3	3
..	เด็กหญิง.....											
30	เด็กหญิง.....											

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวอย่างสมุดรายนงานผลการประเมินความสามารถผู้เรียน

ตัวอย่าง สมุดรายนงานประจำตัวเด็ก ชื่อ ณ.ญ.จันทร์เจ้า อดใจ ชั้น อนุบาลปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๘		
ความสามารถผู้เรียน	ผลการประเมินความสามารถ	
	ภาคเรียนที่ ๑	ภาคเรียนที่ ๒
๑. ด้านสุขภาพร่างกาย	๒	๓
๑) มีสุขภาพดีและสุขนิสัยที่ดี ๑.๑) รับประทานอาหารหลากหลายที่มีประโยชน์ คือน้ำสะอาด แป้ง พืช ถั่วฝักก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำให้ล้างมือจน ฟองขึ้น และเช็ดผ้าอ้อมหากเป็นเวลา	๒	๓
๒) รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น ๒.๑) เล่น ทำกิจกรรม ใช้สิ่งของเครื่องใช้ ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย ระมัดระวังความปลอดภัยจากบุคคลและสิ่งแวดล้อมและไม่ไปกับคนแปลก หน้า	๓	๓
๓) เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน ๓.๑) ก้าวกระโดดไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่ถือการทรงตัว เว่ หลบหลีกสิ่งกีดขวางคล่องแคล่ว และรับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้น	๒	๒
๔) ใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน ๔.๑) ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้ และเขียนรูปสามเหลี่ยมตาม แบบมีมุมชี้แจง	๒	๓
๒. ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม	๒	๓
๑) แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในสถานการณ์ต่าง ๆ ๑.๑) แสดงอารมณ์ ความรู้สึกทางหรือความ และควบคุมอารมณ์และ ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นตามสถานการณ์	๒	๓
๒) ทำกับตนเองในการทำกิจกรรม ๒.๑) ตั้งเป้าหมาย วางแผน และมุ่งมั่นทำสิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ	๓	๓
๓) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ๓.๑) เล่นและทำงานแบบ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างมีเป้าหมาย แก้ปัญหา อย่างมีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ รับผิดชอบต่อผู้อื่นที่ตนเคยและผู้อื่น	๒	๓
๔) ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ๔.๑) ใช้คำพูดหรือการกระทำแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมีความสุข เห็นใจ เมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และช่วยเหลืออุปถัมภ์ผู้อื่นเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ	๒	๓
๕) ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม ๕.๑) ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม	๒	๓
๖) มีสุขภาพกายแข็งแรงดีละ คนดี และการเคลื่อนไหว ๖.๑) เล่น มีความสุข และแสดงออกผ่านการเล่น เมื่อเพลง คนดี แสดงท่าทางและการเคลื่อนไหว	๓	๓
๗) ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน ๗.๑) แต่งตัวได้คล่องแคล่ว รับประทานอาหารการด้วยตนเอง ให้และทำความสะอาดให้ห้องน้ำ	๒	๓
๘) ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างทางสีผิวและวัฒนธรรม ๘.๑) เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตนเอง ยอมรับ ความงาม และความคิดกับผู้อื่น	๒	๓

ความสามารถผู้เรียน	ผลการประเมินความสามารถ	
	ภาคเรียนที่ ๑	ภาคเรียนที่ ๒
๓. ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย	๒	๓
๑) มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม ๑.๑) ขอขมาคุณและขอขมาเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่น แสดงความรัก เทียบและมีเมตตาใจดีเมื่อง ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น	๒	๓
๒) มีมารยาทไทย และปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย ๒.๑) ไหว้ กล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตาม ภายหลัง และร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย	๒	๓
๓) รักและภูมิใจในความเป็นไทย ๓.๑) ยืนตรงและร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี ร่วม กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	๒	๓
๔) ปะราชัย และพอเพียง ๔.๑) ใช้ น้ำ ไฟ และสิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดพอเพียง และนำ กลับมาใช้ซ้ำ	๒	๓
๕) ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕.๑) ดูแลรักษาธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์เล็ก ๆ ศึกษารับผิดชอบที่ดูแลสวนตัว และสิ่งแวดล้อม นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้ว นำกลับมาใช้ใหม่ คัดแยกขยะและทิ้งขยะถูกที่	๒	๓
๖) มีวินัยในตนเอง และปฏิบัติตามเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ๖.๑) เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ เก็บแถวตามลำดับก่อนหลังปฏิบัติตามเป็น ผู้นำและปฏิบัติตามมีส่วนร่วมสร้างและปฏิบัติตามข้อตกลง เมื่อมีปัญหา แก้ปัญหา และการปรับปรุงแก้ไขในการแก้ปัญหา	๒	๓
๔. ด้านสติปัญญา		
๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ	๒	๓
๑) พึงระลึกพบาได้ตอบกับผู้อื่น ๑.๑) พึงมีขั้นตอนจนและสนทนาได้ตอบอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกับ เรื่องที่ฟัง แสดงความคิดเห็นและควมรู้สึกด้วยประโยคสั้น ๆ	๒	๓
๒) เข้าใจเรื่องที่ผู้อื่นเข้าใจ ๒.๑) เข้าใจเรื่องราวอย่างต่อเนื่องตามลำดับและตอบคำถามจากการฟัง นิทาน เรื่องราว หรือจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	๒	๓
๓) อ่านภาพและสัญลักษณ์ ๓.๑) ใช้ภาพและสิ่งเร้าของหนังสือที่มีภาพประกอบ พิกัดหน้า หน้าชื่อจากหน้าแรกไปหน้าหลัง และอ่านภาพ สัญลักษณ์ คำโดยใช้มือกวาด ตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ	๒	๓
๔) มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร ๔.๑) รู้จักคำและออกเสียงคำที่คุ้นเคย ใช้คำหรือข้อความที่สั้นบ่อย ๆ ใช้ตัวอักษรตัวแรกและอักษรตัวสุดท้ายของคำที่คุ้นเคย	๒	๓
๕) เขียนสื่อความหมายได้ละเอียดในชีวิตประจำวัน ๕.๑) เขียนชื่อของตนเอง คำที่มีความหมายกับตัวเด็กตามแบบหรือตัว วลีที่คุ้นเคย มีทิศทาง การเขียนจากซ้ายไปขวาและบนลงล่าง เพื่อสื่อ ความหมายในชีวิตประจำวัน	๒	๒

ความสามารถผู้เรียน	ผลการประเมินความสามารถ	
	ภาคเรียนที่ ๑	ภาคเรียนที่ ๒
๔.๒ การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ	๒	๓
๑) จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและ จัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ๑.๑) บอกลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของ สิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส จับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนก สิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนด ไม่หรือกำหนดตนเอง	๓	๒
๒) เรียงลำดับและแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ๒.๑) เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ และสร้างแบบ รูปของสิ่งต่าง ๆ ตามความคิดของตนเอง	๒	๓
๓) รู้ค่าของจำนวนและใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน ๓.๑) นับปากเปล่า ๑ ถึง ๓๐ ตามลำดับ บอกและแสดงจำนวนของ สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ ๑-๓๐	๒	๓
๔) จับคู่มีสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ๔.๑) บอกชื่อและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่าง ๆ เมื่อสังเกตจากมุมมองที่ต่างกันและสร้างแผนที่หรือแบบจำลองของสถานที่	๒	๓
๔.๓ การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	๒	๓
๑) แก้ปัญหาค่าต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ๑.๑) รวมปัญหา สร้างทางเลือก เมื่อมีปัญหา และประเมินแก้ปัญหา	๒	๓
๒) ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ๒.๑) คิดเลือกในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้น	๒	๓
๔.๔ การแสวงหาความรู้	๒	๓
๑) กระตือรือร้นในการเรียนรู้ ๑.๑) สนใจ กระตือรือร้น ในการเข้าร่วมกิจกรรม มีส่วนร่วมและค้นหา คำตอบด้วยตนเองเกี่ยวกับธรรมชาติ สถานที่ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และ โลกส่วนตัว	๒	๓
๒) ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัย โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้ ๒.๑) ค้นหาข้อมูลของปัญหาและข้อสงสัย โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย โดยการสังเกต สืบraagdคำถาม วางแผน เก็บข้อมูล และนำเสนอสิ่งที่ค้นพบ	๒	๓
๔.๕ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๒	๓
๑) พยายามคิดละ ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ๑.๑) สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลงแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	๒	๓
๒) แสดงท่าทางเคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ๒.๑) เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่าง หลากหลายและแปลกใหม่	๒	๓

ความสามารถด้าน	ภาคเรียนที่ 1	
	ความคิดเห็นครูผู้สอน ลงชื่อ..... (ครูประจำชั้น)	ความคิดเห็นผู้ปกครอง ลงชื่อ..... (ผู้ปกครอง)
1.ด้านสุขภาวะทางกาย	ดูแลสุขอนามัยส่วนตัวในชีวิตประจำวันได้ เช่น รู้ว่าต้องล้างมือให้สะอาดก่อนรับประทานอาหาร และหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วม นอกจากนี้ยังสามารถระมัดระวังและป้องกันตนเองจากอันตรายขณะวิ่งเล่นในสนาม หลีกเลี่ยงการชนเพื่อนและระวังไม่ให้สะดุดล้ม หรือเมื่อเห็นพื้นเปียกในห้องเรียน	
2.ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม	การแต่งตัวเองได้ ตักอาหารเข้าปากโดยไม่หกเลอะเทอะ เมื่อรู้สึกเสียใจที่ของเล่นพัง จะบอกความรู้สึกกับผู้ใหญ่แทน การร้องไห้เสียงดัง มีความมุ่งมั่นและสามารถทำงานจนเสร็จได้ เช่น ต่อเลโก้ที่ยากจนสำเร็จแม้จะต้องใช้เวลานาน แบ่งปันของเล่นกับเพื่อนและผลัดกันเล่น มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เมื่อเห็นเพื่อนล้ม เด็กจะเข้าไปถามไถ่และช่วยพยุง และมีความรับผิดชอบ เช่น เก็บของเล่นเข้าที่หลังจากเล่นเสร็จ	
3. ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย	รอคอยเมื่ออยากได้สิ่งของโดยไม่แย่งเพื่อน ไหว้คุณครูก่อนกลับบ้านอย่างมีมารยาท ขอขอบคุณเมื่อได้รับความช่วยเหลือและขอโทษ ยินตรงเคารพเมื่อร่วมร้องเพลงชาติ ทุกเช้า ปิดก๊อกน้ำหลังล้างมือเสร็จ การเข้าแถวอย่างเป็นระเบียบก่อนเข้าห้องเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข	
4.ด้านสติปัญญา 4.1) ภาษาและการรู้หนังสือ	ตั้งใจฟังนิทานจนจบและสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวได้ บอกได้ว่ารูปภาพบนป้ายห้องน้ำหมายถึงอะไร เข้าใจความหมายของสัญลักษณ์จราจรเบื้องต้น เมื่ออ่านหนังสือ เด็กจะเปิดหน้ากระดาษไปที่หน้าอย่างถูกต้อง ชี้ตัวอักษรเมื่อเห็นคำว่า "แม่" และเขียนเส้นขยุกขยิกเพื่อบอกเล่าเรื่องราวที่ต้องการ	